

Türkiye Emekçi Partisi
Program ve Tüzüğü

TÜSTAV

**TÜRKİYE EMEKÇİ PARTİSİ
TÜZÜĞÜ**

TÜSTAV

**Adres: Namık Kemal Cad. No 31/6
Aksaray/İST.**

Dizgi - Baskı: Yelken Matbaası

Madde 1. TÜRKİYE EMEKÇİ PARTİSİ 648 sayılı Siyasi Partiler Kanunu uyarınca kurulmuş bir siyasi örgüttür. Merkezi İstanbul'dadır. Genel Yönetim Kurulu kararıyla merkez Türkiye'nin bir başka yerine nakledilebilir.

AMAÇ

Madde 2. TÜRKİYE EMEKÇİ PARTİSİ (Parti) Türkiye işçi sınıfının öncü birliği niteliğinde bir sosyalist siyasi örgüttür. Tüm Türkiye halkının gerçek mutluluğu tadacağı, toplumun tüm birey-

lerinin maddi, manevi açılıp gelişme olanaklarına kavuşacağı düzenin sosyalizm olduğuna inanır. Ancak Türkiye toplumu sosyalist kuruluş aşamasına varabilmek için siyasi, iktisadi ve tüm alanlarda ulusal bağımsızlığı gerçekleştirmek, feodal kalıntıların temizlenmesi ve her türlü çağdışı ilişkilere son verilmesi anlamında demokrasiyi kurmak zorundadır. Ayrıca, kent ve köy emekçilerinin iktisadi ve siyasi mücadelesi, en elverişli koşullarla bağımsız ve demokratik bir toplumda verilebilir. Bundan ötürü, Parti, bağımsızlık ve demokrasinin en içten, en tutarlı savunucusudur ve Programında gösterilen hedefe «Tam Bağımsız ve Gerçekten Demokratik Türkiye» hedefine ulaşmak için emekçi kitleleri seferber etmeyi başlıca görevi sayar.

Parti işçi sınıfının olduğu gibi, yoksul köylülüğün de en bilinçli unsurlarını çatısı altında birleştirmek görevindedir. Parti bağımsızlık ve demokrasi uğruna mücadelenin ancak toplumun tüm demokratik sınıf ve zümrelerinin, işçi sınıfının demokratik önderliğinde, bir Yurtsever Cephe dayanışması içinde başarıyla verilebileceğine inanır ve demokratik güçlerin birlik ve dayanışmasını gerçekleştirmek için kendine düşeni yapar.

Parti, Türkiye sosyalist hareketinin tarihi mirasçısı ve sürdürücüsüdür. Anayasa'nın ve

kanunların sağladığı hak ve özgürlükleri sonuna kadar kullanır ve programını gerçekleştirmek için siyasi faaliyette bulunur.

ÜYELİK

Madde 3. Üyelik İçin Başvurma: Partiye üye olmak isteyenler çalıştıkları veya oturdukları ilçenin Parti Teşkilâtına başvururlar. İlçede henüz Parti Teşkilatının kurulmadığı hâllerde üyelik için başvurma mercii İl Yönetim Kurulu, o da yoksa Merkez Yürütme Kuruludur.

Partiye Üye Olma Şartları:

- T.C. vatandaşı, 18 yaşını doldurmuş ve siyasi partilere girme hakkına sahip olmak,
- Partinin tüzük ve programını benimsemek,
- Parti örgütlerinden birinde faal olarak çalışmak,
- Partinin kararlarını uygulamak, disiplinine uymak,
- Partiye aidat ödemek. (Aidat üyenin kazancına göre ayda 5 lira ile 100 lira arasındadır.)

Durumları yukarıdaki şartlara uyanlar ve iki parti üyesi tarafından tavsiye edilip üyelik fişini

dolduranlar. İlçe ve İl Yönetim Kurullarının ve Merkez Yürütme Kurulu'nun onayı ile aday üyeliğe kabul edilirler.

Aday Üyelik: Aday üyelik süresi altı aydır. Bu süre Merkez Yürütme Kurulu'nun kararıyla kısaltılabilir, ya da uzatılabilir. Aday üyeler bu sürenin sonunda İlçe ve İl Yönetim Kurullarının ve Merkez Yürütme Kurulunun onayı ile üyeliğe kabul edilirler. Aday üyeler Parti organlarına seçme ve seçilme haklarının dışında üyeler gibi Parti çalışmalarına katılırlar.

Üyelik istemi reddedilen kişi bu karara sırası ile İl Yönetim Kurulu'nda ve Merkez Yürütme Kurulunda itiraz edebilir.

Merkez Yürütme Kurulunun veto ettiği adayların üyelik istemi reddedilmiş sayılır.

İl ve İlçe kurucuları olarak yetkilendirilenler Parti üyesi sayılırlar.

Üyelikten Çıkma: Her üye kendi arzusuyla Parti Yönetim organlarından (İl, İlçe Yönetim Kurulu veya Merkez Yürütme Kurulu) birine veya birkaçına ayrıldığını bildirir dilekçe ile üyelikten ayrılmış olur.

İstifa eden üyenin yeniden Partiye girebilmesi Merkez Yürütme Kurulunun kararına bağlıdır.

Üyelikten Çıkarılma: Partinin tüzük ve programına uygun davranmayanlar DİSİPLİN KURULLARI'nın kararı ve Merkez Yürütme Kurulu'nun onamasıyla üyelikten çıkartılırlar.

Madde 4. BÜYÜK KONGRE: Büyük Kongre Parti'nin en yüksek organıdır. Her il'de İl Kongresine katılan ilk (50)'ye kadar üye sayısı için (2), elliden sonra gelen her (25) üye için (1) delege hesabıyla İl Kongrelerce **seçilmiş delegeler**, ve 648 sayılı Siyasi Partiler Kanununca belirtilen **tabii delege**'lerden oluşur. Büyük Kongrenin toplantıya çağırılması ve toplantılarında Cemiyetler Kanunu hükümleri uygulanır.

Madde 5. GENEL YÖNETİM KURULU: İki büyük Kongre arasında Partinin en yüksek organıdır. Büyük Kongre'ce seçilmiş 41 asil ve 9 yedek üyeden oluşur. Parti organlarında yedek üyelerin söz hakkı vardır, oy hakkı yoktur. Genel Yönetim Kurulunda ve tüm parti organlarında kararlar toplantıdakilerin salt çoğunluğunun oyu ile alınır. Oylar eşit düştüğünde Genel Başkan'ın katıldığı tarafın oyları tayin edicidir. Tüm Parti organlarında seçmek ve seçilebilmek için üyelerin aidat borcu olmamalıdır.

Genel Yönetim Kurulu kendi arasından Parti Genel Başkanını, Genel Sekreterliği, Merkez

Yürütme Kurulu üyelerini ve Partinin hesaplarını denetlemek üzere bir veya üç denetçi seçer. Genel Başkanı, Genel Sekreterliği ve Merkez Yürütme Kurulunun üyelerini denetler ve görevden affedebilir. Genel Başkanın görevden affedilebilmesi için Genel Yönetim Kurulu üyelerinin üçte birinin teklifi ve çoğunluğun kararı şarttır. Genel Yönetim Kurulu görev ve yetkilerini Merkez Yürütme Kurulu Yönetim Kurulu eliyle kullanır. Genel Yönetim Kurulu her üç ayda bir toplanır.

Madde 6. MERKEZ YÜRÜTME KURULU:

Partinin en yüksek yürütme organıdır. Genel Yönetim Kurulunun iki toplantısı arasında Partiyi yönetir. Merkez Yürütme Kurulu, Genel Başkan, bir veya iki Genel Sekreter, Sayman ve üyelerden ibaret olmak üzere 9 kişiden kuruludur. 3 yedek üyesi vardır. Genel Başkan Merkez Yürütme Kurulu'nun da başkanıdır.

Merkez Yürütme Kurulu bütün Parti örgütlerini yönetir ve denetler. Partinin politikasını halka açıklar. Genel Yönetim Kuruluna rapor verir ve gündemi hazırlar. Kesin hesap, bilanço, bütçe ve çalışma raporunu yazarak Büyük Kongre hazırlıklarını yapar, seçim çalışmalarını yönetir.

3 kişilik geçici bir kurul eliyle yönetilmek

ve karar gününden en geç 45 gün içinde olağanüstü kongrede yeni yönetim kurulu seçilmek şartıyla İl veya İlçe Yönetim Kurullarına işten elçektirebilir.

Merkez Yürütme Kurulu, Genel Merkezin hesap işlerini yürütmek üzere bir Genel Sayman seçer, üyeleri arasında görev taksimi yapar.

Merkez Yürütme Kurulu Parti çalışmalarıyla ilgili (Bilim ve Araştırma, Basın-Yayın, Eğitim, Kültür, Mali işler, Sendikalar, Kooperatifler, Mesleki Kuruluşlar, Gençlik kuruluşları, İşçi - Köylü Kuruluşları, gibi) gerekli gördüğü büroları kurar.

Her büroya Genel Yönetim Kurulu veya Merkez Yürütme Kurulu veya Parti üyelerinden seçilmiş bir sekreter başkanlık eder. Bunlar Merkez Yürütme Kurulunca seçilir ve denetlenir. Merkez Yürütme Kurulu en az haftada bir toplanır. Toplantı gününü, saatini ve gündemini kendisi tayin eder.

Madde 7. GENEL BAŞKAN VE GENEL SEKRETERLİK:

Genel Başkan: Tüzüğün 5. maddesinde gösterildiği şekilde seçilir. Partiyi temsil eder. Parti adına dava açma ve davada hasım olma yet-

kisi Genel Başkana aittir. Genel Başkana izafeten Partiyi mahkemelerde, Devlet dairelerinde ve üçüncü şahıslarla hukukî işlemlerde Genel Sekreter temsil eder. Genel Başkan Parti adına demaç verir. Merkez Yürütme Kurulu kendi içinden bir başkasını da Parti sözcüsü seçebilir. Genel Başkan Genel Yönetim Kurulu ve Merkez Yürütme Kurulu toplantılarına başkanlık eder.

Genel Başkan, Program ve Büyük Kongre kararları ışığında Parti siyasetini uygulamakta, Partiyi sevk ve idare etmekte, Partinin birliğini ve disiplinini korumakta, Parti organlarının çalışmalarını ahenkleştirmekte, hülasa Partinin etkin bir siyasi güç haline gelmesi için bütün işleri yapmakta, Genel Yönetim Kurulu ve Merkez Yürütme Kurulu ile birlikte görevli ve sorumludur. Gerekli gördüğü zaman Merkez Yürütme Kurulunu, gündemini hazırlayarak, toplantıya çağırır. Genel Yönetim Kurulu ve Merkez Yürütme Kurulunun kararlarının uygulanmasını sağlar. Büyük Kongreyi açar ve çalışma raporunu okur.

Genel Sekreterlik: Tüzüğün 5.'ci maddesinde gösterilen şekilde seçilir. Genel Sekreterlik bir ya da iki Genel Sekreter ve Genel Yönetim Kurulunun uygun göreceği sayıda Genel Sekreter yardımcılardan oluşur. Yardımcılar Genel

Yönetim Kurulu dışından da seçilebilir. Genel Sekreterlik, Genel Başkanın (görev ve yetkilerinin yerine getirilmesi, Genel Yönetim Kurulu ve Merkez Yürütme Kurulunun kararlarının uygulanmasının sağlanmasında) en yakın yardımcısıdır.

Genel Sekreter Parti Genel Başkanının görevlendirmesi üzerine veya bulunmadığı hallerde Genel Başkana vekâlet eder.

Madde 8. İL VE İLÇE ÖRGÜTLERİ: A — İI

Kongresi: O il'e bağlı ilçelerin kongrelerine katılan, aidatını ödemiş her 10 üye için bir delegeye tabii delegelerden oluşur. İl Yönetim Kurulu ve İl Disiplin Kurulu üyeleri ve o seçim çevresinin varsa TBMM üyeleri, İl Kongresinin tabii delegeleridir. İl Kongresi yılda bir defa toplanır. İl Yönetim Kurulunun veya Merkez Yürütme Kurulunun kararı ile olağanüstü toplantıya çağırılabilir.

İl Kongresi, Büyük Kongre delegelerini, İl Yönetim Kurulunu, İl Disiplin Kurulunu ve İl Denetçilerini seçer.

B — İlçe Kongresi: O ilçeye kayıtlı aidat borcu olmayan üyelere oluşur. Bunlar altıyüzü aşarsa, aralarında toplanıp en çok altıyüz delege seçerler.

İlçe Yönetim Kurulu üyeleri ve varsa Parti organlarında görev almış bulunan o ilçeye kayıtlı üyeler, İlçe Kongresinin tabii üyeleridir.

Yılda en az bir defa olağan olarak toplanır. İl Kongresi delegelerini, İlçe Yönetim Kurulunu ve İlçe Denetçisini seçer. İlçe Yönetim Kurulunun çalışmalarını, hesaplarını denetler ve ibra eder.

C — İl ve İlçe Yönetim Kurulları: İl Yönetim Kurulu: 7 asil ve üç yedek üyeden oluşur. Her hafta en az bir defa toplanır. Toplantıların gün, saat ve gündemini tayin eder. İlk toplantısında kendi içinden bir başkan, bir sekreter ve bir sayman seçer. Görev taksimi yapar.

İlçe Yönetim Kurulu: 5 asil, 2 yedek üyeden oluşur. İlk toplantısında kendi içinden bir başkan, bir sekreter ve bir sayman seçerek görev taksimi yapar. Haftada en az bir defa toplanır. Toplantı gün, saat ve gündemini tayin eder.

Parti disiplinine, tüzük ve programına aykırı tutum ve davranış hallerinde merkez yürütme kurulu kararı ile işten elçektirilebilir.

Ç — İL VE İLÇE YÖNETİM KURULLARININ GÖREV VE YETKİLERİ: a) — Yönetim kurulları kendi çevrelerinde parti çalışmalarını, tüzük, program ve kongre kararlarına uygun olarak yürütür.

b) — Gerekli defterleri tutar.

c) — İlçe yönetim kurulu, üç nüsha olarak

düzenliyecekleri üye kayıt fişlerinin bir nüshasını ilçede, alıkoyarak iki nüshasını bağlı olduğu il'e gönderir. İl de bir nüshasını alıkoyarak, öteki nüshasını genel merkeze gönderir.

ç) — İl ve ilçe yönetim kurulları parti aidatı toplar, bağış kabul eder.

d) — İl ve ilçe yönetim kurulları seçimden sonra bir hafta içinde toplanarak kendi aralarından bir başkan, bir sekreter ve bir sayman seçer. İl ve ilçe başkanları kendi çevrelerinde partiyi temsil ederler.

Parti alt ve üst örgütleri ile, resmi makam ve üçüncü şahıs ve kuruluşlarla haberleşmeyi sağlar, ilişki kurar. Yönetim kurullarını toplantıya çağırır. İl ve ilçe sekreterleri örgütün yazı işlerini yürütür, defterlerin düzenle tutulmalarını sağlar. İl ve ilçe saymanı örgütün mali işlerini yürütür. Gelir ve gider defterlerini tutar.

Örgütün mali durumu hakkında üst organlara bilgi verdiği gibi yönetim kurullarına karşı da sorumludur.

Madde 9. Türkiye Büyük Millet Meclisinde partinin Cumhuriyet Senatosu üyeleri, Cumhuriyet Senatosu grubunu, partili millet vekilleri ise millet meclisi grubunu oluştururlar.

Grupların çalışmaları, müzakere ve seçimleri, yönetim kurullarının görev ve yetkileri T.B.

M.M. grubunca yapılacak bir yönetmelikle saptanır. Genel başkan, T.B.M.M. grubunun başkanıdır. Genel başkan T.B.M.M. üyesi değilse T.B.M.M. grubu kendi içinden bir başkan seçer. Grup başkanları, grupların tabii sözcüsüdür ve bir yıl için seçilirler.

Meclis çalışmaları, parti tüzük ve programına uygun olarak yapılır. T.B.M.M. partili üyeleri, meclis toplantılarına katılmakla yükümlüdürler. Disiplin cezasına uğrayan bir grup üyesi, T.B.M.M. parti grubu yönetmeliğine uymakla yükümlüdür.

Partili milletvekilleri ve senatörler, parti tüzük ve programına, büyük kongre, genel yönetim kurulu ve merkez yürütme kurulu, kararlarına uymak zorundadırlar. Parti merkez organları ve T.B.M.M. grubunca karara bağlanmamış konularda partili milletvekilleri ve senatörler, parti program ve tüzüğü doğrultusunda serbestçe hareket edebilirler.

Madde 10. PARTİ DISİPLİN ORGANLARI:

Partinin disiplin organları şunlardır:

a) — İl Disiplin Kurulu: İl kongresince kendi arasından seçilen üç asil ve bir yedek üyeden oluşur. İl disiplin kurulu, ilk toplantısında bir başkan seçer ve görev taksimi yapar. İldeki par-

ti üyeleri hakkında merkez disiplin kurulu nezdinde, itirazı kabil olmak üzere, disiplin kararları verir. İl yönetim kurulunun çağırısı üzerine toplanır.

b) — Merkez Disiplin Kurulu: Büyük Kongre tarafından kendi üyeleri arasından seçilmiş en az yedi asil ve üç yedek üyeden oluşur. Genel yönetim kurulu üyeleri, kendi üyeleri, il, ilçe yönetim ve il disiplin kurulu üyeleri hakkında doğrudan doğruya disiplin cezaları verir. İl disiplin kurullarınca verilen ve itiraz olunan kararları inceleyip tekrar karara bağlar. Üyelikten çıkarma kararlarına büyük kongrede itiraz edebilir. İl disiplin kurulunun bulunmadığı veya toplanmadığı hallerde onun görevlerini de üzerine alır. Merkez yürütme kurulunun disiplin kovuşturması istemi ile sevk ettiği herhangi bir partili hakkında karar verir. Merkez disiplin kurulu, merkez yürütme kurulunun çağırısı üzerine toplanır.

— T.B.M.M. Parti grupları disiplin kurulları, cumhuriyet senatosu disiplin kurulu ile millet meclisi disiplin kurulunun biraraya gelmesinden oluşur. Birleşik toplantıya en yaşlı üye başkan eder. Grup disiplin kurullarının üye sayısı parti grup iç yönetmeliğinde gösterilir.

— Parti grubu disiplin organı ile merkez

disiplin organı, parti kararlarına aykırı tutum ve davranış içinde bulunan grup üyelerinin durumunu görüşmek üzere birlikte çalışır. Birlikte toplantı, genel başkanın çağırısı ile yapılır.

— Disiplin kurullarında asil üyeliklerin boşalması halinde yedekleri aldıkları oy'a göre mensup oldukları kurullara çağırılırlar.

— Disiplin kurulları üyeleri parti organlarından görev alamazlar. Bu kurullar salt çoğunlukla karar alırlar, kovuşturmayı isteyen organın istemi ile bağlı değildirlar.

ç) — DISİPLİN CEZALARI ve İTİRAZ:

Disiplin cezaları şunlardır: Uyarma, kınama, geçici çıkarma ve kesin çıkarma.

Uyarma: Bir üyenin yanlış davranışını sürdürmemesi için yazılı olarak dikkatinin çekilmesidir.

Kınama: Partinin kusurlarının gösterilmesi anlamını taşır. Yazılı olarak ve ayrıca kınananın bağlı olduğu parti örgütü üyeleri önünde sözlü olarak da yapılır.

Geçici çıkarma: İki aydan bir yıla kadar olabilir. Bu cezaya çarptırılanlar bu süre içinde parti organlarında görev alamazlar.

Kesin çıkarma: Üyenin parti ile ilişkisinin kesin olarak kesilmesidir.

d) — KOVUŞTURMA USULÜ: Savunmaya çağırma yazı ile olur. Yazıda suçun konusu, istenen ceza açıkça gösterilir. Çağırıda savunmanın bir hafta içinde yapılması da belirtilir. Savunma, sözlü ya da yazılı yapılabilir. Disiplin kurulları kararlarını gerekçeli olarak verirler. Kararlar ilgiliye yazı ile bildirilir. İl disiplin kurulu kararlarına karşı bir ay içinde merkez disiplin kuruluna itiraz edilebilir. Merkez disiplin kurulu kararları (eğer kesin ihraç değilse) kesindir. Disiplin kurulları üç ay içinde karar vermeye yükümlüdürler. Bu süre içinde karar verilmez ise disiplin kovuşturması düşer.

Disiplin işlemini disiplin kurullarına sevke yetkili kurul kendisine intikal eden disiplin suç hakkında bir ay içinde karar verip sevkle yükümlüdür. Bu süre geçtiği takdirde kovuşturma yapılamaz.

Disiplin organları üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanıp hazır bulunanların salt çoğunluğunun oyu ile karar verirler. Disiplin organları sevk yazısında istenilen disiplin cezasından daha ağırını veremezler.

Madde 11. GEÇİCİ PARTİ BÜROLARI: Geçici Yönetim Kurulunun henüz oluşturulmadığı İl

ve ilçelerde bu kurullar oluşturuluncaya kadar geçici parti büroları kurulabilir.

Madde 12. PARTİNİN TUTACAĞI DEFTERLER: Her kademede parti organları, üye kayıt defteri, gelen-giden evrak kayıt defteri, gelir-gider defteri tutmak zorundadır. Bilânço ve kesin hesap defteri merkez organınca tutulur. Üye kayıt ve gelir - gider defterleri noterce onaylanır

Madde 13. PARTİNİN GELİRLERİ ŞUNLARDIR: a) Parti üyelerince ödenen aidat b) Bağışlar, c) Parti yayınlarının gelirleri...

Madde 14. PARTİNİN FESHİ: Partinin feshine büyük kongre üyelerinin üçte iki oyu ile karar verilebilir. Bu durumda partinin mal varlığı, kongrenin salt çoğunluğu ile, kamu yararına çalışan derneklerden birine devredilir.

Madde 15. Bu tüzükte bulunmayan konular hakkında Siyasi Partiler Kanunu ile ilgili mevzuat ve Meclis İç Tüzüğü hükümleri uygulanır.

TÜRKİYE EMEKÇİ PARTİSİ PROGRAMI

TÜSTAV

TÜSTAV

Türkiye bugün emperyalist dünya sistemi içinde, sömürülen ülkeler safında geri bir tarım ülkesidir. Emperyalizm (çağdaş kapitalizm), 19. yüzyılın sonlarından bu yana batının kapitalist ülkelerinde teknolojik gelişmeler yüzünden üretimin ve sermayenin yoğunlaşması sonucu üretimin sosyal niteliği ile üretim araçlarının ve sonuçlarının özel mülkiyeti arasındaki çelişkinin

derinleşmesiyle varılan kapitalizmin son aşamasıdır.

Emperyalizm aşamasında, daha önceki serbest rekabet kapitalizminden farklı olarak üretimde ve sermayede yoğunlaşmanın yüksek bir dereceye varmasıyla meydana gelen tekeller, ekonomik hayatta tayin edici rol oynamaktadır. Bu tekelleşme seyri, banka sermayesiyle sanayi sermayesinin kaynaşmasını sağlamış ve bu malî sermaye (finans-kapital) temeli üzerinde bir malî oligarşi kurulmuştur. Bu aşamada sermaye ihracı emtia ihracından ayrı olarak, özel bir önem kazanmıştır. Dünyayı aralarında bölüşen uluslararası tekelleri kapitalist birlikler kurmuş, en büyük kapitalist devletler tarafından dünyanın toprak bakımından bölüşülmesi tamamlanmıştır. Bunlar emperyalizmin tarihin doğruladığı temel özellikleridir

Bugün emperyalist tekeller çağdaş kapitalist sömürü sistemini ayakta tutabilmek için en üstün kapitalist kârları sağlamak zorundadırlar. Bunun için de kendi ülkelerinin emekçi halkını sömürmekle kalmıyorlar, geri bırakılmış bu ülkeler halklarını köleleştiriyorlar. Geri ülkeler sistemli şekilde talan ediyorlar. Emperyalist tekellerin son yıllarda «Çok Uluslu» kisveye bürünmeleri sömürü ve talanı daha rahat sürdür-

bilmek içindir. Bu kisve değiştirme emperyalizmin niteliğinde bir değişiklik değildir. «Çok Uluslu» diye nitelenen şirketlerin çoğu özünde tek uluslu yani ABD uyrukludur. Emperyalist ülkeler hep bu en üstün kâr uğruna kendi ekonomilerini savaş ekonomisine dönüştürmüşlerdir ve yer yer kanlı savaşlar çıkarmaktadırlar.

Birinci emperyalist dünya savaşından bu yana birbiri ardından bunalımlar geçiren emperyalizmin, tekellerle devletin tam kaynaşması sonucu tekeller devlet kapitalizmi biçimine bürünmesi kapitalizmin çelişkilerini daha da keskinleştirmiştir. Sonucu olduğu teknolojik gelişmeyi baltalamak zorunda kalması en geniş insan yığınlarına ölüm, açlık ve yoksulluk getiren sömürçülüğü ve saldırganlığı, emperyalizmin kapitalizmin sadece son aşaması değil, kapitalizmin can çekişme aşaması olduğunu kanıtladı.

Bugün dünyanın birçok ülkeleri (dünya nüfusunun üçte biri) emperyalizmin sömürü alanı dışına çıkmış, sosyalizmin yolunu tutmuşlardır. Emperyalist dünya sisteminin sınırları daralmıştır. Bugün emperyalist sömürüye uğrayan halklar emperyalizme karşı başarılı direniş hareketleri içindedirler. Ama, coğrafya bakımından daha dar bir alana sokulmuş bulunsa da, eski sömürü yöntemlerini, bir ölçüde değiştirmek zo-

runda bırakılmış olsa da, kapitalist pazarın en ücra yerlere kadar ulaştığı bugünün emperyalist dünyasında emperyalist sömürü azalmamış tersine daha da yoğunlaşmıştır.

Emperyalizmin, sömürü alanı olan ülkelere kabul ettirdiği işbölümü, sömürülen tarım ülkelerinin yeraltı zenginliklerini tüketen bir istihrac sanayiinin (madencilik) gelişmesi ve genel olarak sanayiinin, özellikle üretim araçları üreten sanayiinin baltalanması sonucunu verir. Dünya pazarını denetimi altında tutan emperyalist tekeller sömürülen ülkelerin ihraç ettikleri besin ürünlerinin ve hammaddelerinin fiyatlarını mümkün olduğu kadar düşük tutarlar, buna karşılık gelişmiş kapitalist ülkelerin ürettikleri sanayi ürünlerinin fiyatlarını durmadan yükseltirler. Bu durumda sömürülen ülkenin dış ticaret açığı yıldan yıla büyür, uçurumlaşır. Emperyalizmin sömürülen ülkeye deva olarak sunduğu «dış yardım» özünde emperyalist ülkenin sermaye ihracı zorunluluğunu yerine getirir ve zaten emperyalizmin sömürdüğü geri ülkeden alıp götürdüğü değerlerin küçük bir kısmını teşkil eder. Bu «yardımın» da emperyalist talanı daha yoğunlaştıracak şekilde sarfedilmesi şart koşulur.

II

Yurdumuz Türkiye, emperyalizmin sömürü mekanizmasının dışlarına yakalanmıştır. Türkiye'de üretim araçlarının ve toprağın mülkiyeti özel mülkiyettir. Devlet de genellikle kapitalistlerin, büyük toprak sahiplerinin, tefeci bezirganların etkisinde olduğuna göre, bir devlet sektörünün varlığı bu genel kuralı değiştirmemektedir. Devlet sektörü, devlet kapitalizmi niteliğindedir ve özel sektörü güçlendirme görevini yerine getirmektedir. Bu özel mülkiyet ilişkileri şehirlerde kapitalist, tarım bölgelerinde de, geniş ölçüde yarı feodal nitelik taşır. Bu özel mülkiyet düzeni, emperyalizme bağımlı sınıflar olan işbirlikçi kapitalistler sınıfının ve tarım bölgelerinin mütegalibesinin özel mülkiyet düzenidir. Emperyalizmle ittifak halinde sömürü ve tahakkümlerini sürdüren egemen sınıflar bunlardır.

İşbirlikçi kapitalistler sınıfı emperyalizme doğrudan doğruya bağlı dış ticaret alanını, bankacılığı, sigortacılığı, (hileli ithalat niteliği taşıyan) montaj ve ambalaj sanayii gibi alanları elinde tutmakta ve yatırım bakımından bu önemli ticaret ve sanayi kollarında elde ettiği yüksek kârların sağladığı olanaklarla ve emperyalizmin de desteğiyle Türkiye ulusal ekonomisi-

nin tümünü tahakkümü altına alabilmektir. Bu sınıf gerçekten ulusal bir ekonominin kurulmasını, gerçek sanayileşmeyi ve iktisadi kalkınmayı baltalamaktadır. Belirli bir ölçüde döviz tasarrufu sağlayarak emperyalist sömürüyü nispeten azaltma doğrultusunda kapitalist üretimde bulunan burjuvazi ile bu alandaki ticaret burjuvazisi de (burjuvazinin bu milli kolu) ağır basan işbirlikçi sermayenin karşısına bağımsız bir güç olarak çıkmamaktadır. Gücsüz bir milli burjuvazinin varlığı, işbirlikçi sermayenin Türkiye ekonomisi üzerindeki tahakkümüne sözü edilecek bir engel teşkil etmemektedir.

Feodal mütegalibe, Doğu ve Güney Doğu Anadolu'da yer yer görüldüğü gibi tipik derebey - toprak kölesi ilişkileri içinde sömürsünü devam ettiren feodal ağalar; kapitalist tarım işletmesi görünüşü altında feodal izler taşıyan bir sömürü ve tahakkümü sürdüren ve çıkarları köy emekçisinin demokratik hak ve özgürlüklerine sahip, eşit vatandaşlar durumuna ulaşmasını engellemeyi emreden büyük toprak sahipleri işbirlikçi sermayenin denetimi altında olan bankaların desteğiyle tarım emekçisini en gaddarca bir sömürüye uğratan tefeci - bezirgan sermayesi ve bütün kapitalizm öncesi sömürücü unsurlardan oluşmaktadır. Doğal ekonomi şartla-

rında geri tarımsal üretim feodal mütegalibe egemenliği için elverişli zemin teşkil etmektedir

Türkiye'nin feodal ilişkileri barındıran bağımlı kapitalist düzeni burjuva devrimler çağında bir burjuva demokratik devrimden geçerek kapitalist gelişme olanağını bulmuş olan batının kapitalist ülkelerinin düzeninden nitelik bakımından farklıdır. Gelişmiş kapitalist ülkelerden farklı olarak Türkiye'de işçi sınıfının ve köylülüğün karşısında yer alan egemen sınıf kapitalistler sınıfı değildir, **emperyalizmin işbirlikçisi** kapitalistler sınıfıdır, ve onun taşradaki mütefiki mütegalibedir. Bu mütegalibe öyle çağ-dışı unsurlar içermektedir ki, bunlar gelişmiş kapitalist ülkelerde çoktan tarihe karışmışlardır. Batı'da hiç değilse ilk aşamasında, kapitalist üretim ilişkileri ekonomide ve toplumsal hayatın bütün alanlarında kalkınmaya destek olmuştur. Bağımlı kapitalist üretim ilişkileri ve onunla birlikte varlığını sürdüren yarı-feodal üretim ilişkileri Türkiye toplumunda üretici güçlerin gelişmesine, hatta mevcut üretici güçlerin toplum içinde tam olarak kullanılmasına, gerçek sanayileşmeye, gerçek iktisadi kalkınmaya engel teşkil etmektedir. Türkiye sayısı milyonu bulan insanının işgücünü gelişmiş kapitalist ülke-

lere ihraç eden, yurt içinde milyonlarca emekçisini muattal durumda tutan, toprak altı, toprak üstü zenginlikleri emperyalist tekeller tarafından talan edilen bir ülkedir. Bu üretim ilişkileri Türkiye'nin ayağına köstektir. Çünkü bu ilişkileri topluma zorla kabul ettiren egemen sınıfların sınıf çıkarları, toplumun emperyalist dünya sistemi içinde sömürülen geri ülke durumunda kalmasını emretmektedir.

Bu işbirlikçi sınıflar, emperyalist sömürü ile bağdaşan sınıf çıkarları gereği, emperyalizmin talan ettiği ve köleleştirdiği ülkelere zorla kabul ettirdiği işbölümünü Türkiye hesabına kabbullenmişlerdir.

Yabancı tekellerin yurdumuzun bütün zenginliklerine sahip çıkması, gerçek sanayileşmeye yönelmemizi engellemesi altı milyonu aşan açık ve gizli işsizler ordusu, her geçen yıl genişleyen dış ticaret açığı, devlet olarak girtlağa kadar borçlu durumumuz, bu iflas durumunun tabii sonucu, Türkiye'nin enflasyon-devalüasyon-enflasyon kısır döngüsüne girmiş olması, talandan emperyalist tekellerin arslan payını, bir avuç işbirlikçi asalağın da sus payını almasına karşılık, halkımızın yoksulluğunun gittikçe derinleşmesi, hep emperyalizmin yerli işbirlikçiler

sınıfı aracılığıyla Türkiye'ye dikte ettiği işbölümü sonuçlarıdır.

Bu duruma düşürülmüş bir ülkede en derin sosyal adaletsizliklerin yer alması doğaldır. Milli gelir bakımından dünya sınıflandırmasında listenin en sonlarında gelen Türkiye'de, bu milli gelir skandal sayılacak bir adaletsizlikle dağıtılmaktadır. Toprak dağılımı da tarihinde hiç bir zaman gerçek bir toprak reformu görmemiş bir ülkede olabileceği gibidir. Tarım nüfusunun % 69'u tarıma elverişli toprakları dörtte birine sıkışmış kalmıştır. Bu nüfus Türkiye'nin 18 milyonluk yoksul köylüler ordusunu teşkil eder. Finansman mekanizması da emperyalizme uygulduğu perçinleşecek biçimde çalışmaktadır. Emperyalizmin doğrudan doğruya denetiminde olan bankalar, gerçek üreticiyi ezecek, işbirlikçi kapitalistleri, büyük toprak ağalarını, tefecibezirgan tayfasını ve çeşitli araçları güçlendirecek şekilde işletilmektedir.

Türkiye'nin feodal ilişkileri barındıran bağımlı kapitalist düzeninin kendisine uygun bir siyasi üst yapısı vardır. Düne kadar bu. «Filipin tipi demokrasi» denen burjuva parlamenter görünüşlü anti - demokratik düzendi. Egemen sınıflar halk yığınlarını, kendi çıkarlarının emret-

tığı biçimde şartlandırabiliyor ve işbirlikçi burjuvazinin baş temsilcisi durumunda olan parti, seçmen kitlesinin oy çoğunluğuyla iktidara gelebiliyordu. Özellikle 1960 yılları sonlarında emekçi halkımızın hızla bilinçlenmesi sonucu bu oyun artık oynanamaz oldu. Bunun üzerine egemen güçler ve özellikle işbirlikçi sermayenin en asalak ve en saldırgan kesimi, açık faşizme tırmanışı tezgahladılar. 12 Mart 1971 darbesi bu tırmanışı hızlandırmıştır.

Ama Türkiye halkı faşizme «dur» diyebildi ve binbir alanda binbir biçimde beliren direnişle faşist cepheyi gerilemeye zorlayabildi. Halkın faşizme karşı bu direnişi sonucu, Türkiye bugün bir geçiş dönemine varmış bulunuyor. Buradan ya gerisin geriye, faşizme dönecektir, ya da halkımızın demokrasi uğruna mücadelesi hedefine ulaşacak ve Türkiye siyasi anlamda gerçekten demokratik bir ülke durumuna yükselecektir. Türkiye'de siyasi demokrasinin gerçek anlamıyla kurulabilmesi için işçi sınıfının önderliğinde, toplumun tüm ulusal ve demokratik güçlerinin katılmasıyla bağımsızlık ve demokrasi mücadelemizin amacına ulaşmalı ve Milli Demokratik Devrimimizin başlıca görevleri yerine getirilmelidir.

Feodal ilişkileri barındıran bağımlı kapitalizm şartlarında şehir ve köy emekçilerinin çifte sömürüsü yoğunlaştıkça, her geçen gün safları sıklaşan Türkiye Proletaryasının bilinci bilinmekte ve işçi sınıfı ile sömürücüleri arasındaki sınıf mücadelesi keskinleşmektedir. Her geçen gün yoğunlaşan ve güçlenen işçi direnişleri bu devrimci birikimin belirtileridir. Kapitalist sömürü boyunduruğunu kırmanın ve bütün çalışanların düzeni olan sosyalizmi gerçekleştirmek için gerekli devrimci adımları atmanın tek kurtuluş yolu olduğu bilinci işçi sınıfı saflarında yayılmaktadır. En ileri ekonomi biçimine bağlı olan, safları gittikçe sıklaşan ve sıklaştığı ölçüde devrimci güç olarak ağır basan, durumu bilinçlenmeye ve örgütlenmeye, devrimci disiplin ruhunu benimsemeye en elverişli sınıf olarak, en çok sömürülen sınıf olarak, «kaybedecek yalnız zincirleri» olan sınıf olarak işçi sınıfı, (sosyalizme varan devrim yolunda) başı çeken devrimci güçtür.

Türkiye emekçilerinin en kalabalık kitlesi olan yoksul köylülük, toplumun en çok ezilen emekçi yığınlarını teşkil etmektedir. Yoksul köylülüğün bu durumu, ve Türkiye şartlarında en köklü bir

demokratik dönüşümün bile bu 18 milyonluk kitlenin meselesini bir çözüme bağlayamayacağı ve çağımızda bu sanayileşmenin ancak sosyalizm ile mümkün olduğu gerçeği bu emekçi sınıfı devrimin temel gücü haline getirmektedir. Öyle ki, Türkiye'de devrim, hem işçi sınıfı hem yoksul köylülük temeline dayanmaktadır, gücünü emekçi halkın büyük çoğunluğunu teşkil eden bu yığınlardan almaktadır.

Emperyalizmin ve yerli işbirlikçi, asalak sınıfların çifte sömürsüne uğrayan Türkiye'de ergeç orta köylülük ve şehir küçük burjuvazisi (zanaatçı ve esnaf) ve genellikle bu kökenden gelen ve ona bağlı kalabilen aydın zümre sınıf çıkarları gereği, anti-emperyalist ve anti-feodal devrimde, devrimci saflarda yerini alacaktır. Bir miktar üretim aracına ve toprağa sahip olmasına, kimi durumlarda işgücü satın alınmasına rağmen, geçimini daha çok emeği ile sağlayan, yani emekçi yani mülk sahibi yanına ağır basan şehir ve köy küçük burjuvazisi feodal ilişkileri barındıran bağımlı kapitalist ülkemizde sömürülen kalabalık bir kitle teşkil etmektedir. Orta köylülüğün ve şehir küçük burjuvazisinin en yoksul katların sonuna kadar devrimci bir tutum benimsemesi ve işçi sınıfı ile yoksul köylülüğün safında yerini alması beklenmelidir.

Devrim, işçi sınıfı önderliğinde işçiler gibi devrimi sonuna kadar vardırmaya azimli yoksul köylülüğün ve bütün devrimci sınıf ve zümrelerin, devrimci güçbirliği içinde, yaratıkları eser olacaktır. Çağımızda işçinin ve yoksul köylülüğün ağırlığını ve damgasını taşımayan hiçbir ilerici hareket devrim olamaz. Onun için çağımızda bütün devrimler şehir ve köy emekçilerinin düzeni olan sosyalizme yönelmek zorundadır. Sosyalizme ulaşamayan her devrimci hareket hedefinden sapmaya ve karşı-devrim batağına saplanmaya mahkûmdur.

IV

Sosyalist devrim gerçekleşmeden, çalışanlar için kurtuluş ve mutluluk yoktur. Sosyalist devrim, kapitalist üretim ilişkilerine son verir, böylelikle insanın insan tarafından sömürsünü ortadan kaldırır. Sosyalist devrim üretim araçlarının özel mülkiyeti ile üretimin kollektif niteliği arasındaki çelişkiyi üretim araçlarının mülkiyetini kollektif niteliğe kavuşturarak çözüme bağlar. Sosyalist devrim kâr esasına dayanan kapitalist meta üretimi yerine, toplumun bütün üyelerinin refahını gözeten üretimin sosyalist örgütlenmesini gerçekleştirir. Ve insanın

ve yoksul köylülüğün meselesinin ancak gerçek bir sanayileşme ile çözülebileceği.

maddi, manevi açılıp serpilmesi şartlarını yaratan gelişmiş bir toplum biçimini gerçekleştirir.

Sosyalist devrimin şartlarını hazırlayabilmek ve bu devrimi gerçekleştirebilmek için proletarya ve yoksul köylülük siyasi iktidara geçebilmeli ve sosyalizmin yolundaki bütün engelleri birer birer ortadan kaldıracak duruma gelmelidir. Bu da ancak işçilerin ve yoksul köylülerin şimdiki genel sömürülme bilincinden daha yüksek bir devrimci bilinç düzeyine ulaşmaları, sosyal devrimin tarihi anlamını ve niteliğini kavramaları, bütün şekilleriyle devrimci mücadeleyi verebilecek bir proleter devrimci partiyi, kendi partilerini örgütlemeleriyle mümkündür.

Türkiye işçi sınıfının ve yoksul köylülüğünün devrimci hareketi, halkların dünya ölçüsünde yer alan devrimci mücadelesinin bir parçasıdır ve bu mücadeleden manevi güç alır. Devrimci hareketimiz en derin yurtseverliğin tamamlayıcısı olan proleter enternasyonalizmi zihniyeti içinde hareket etmekle yükümlüdür.

V

Türkiye halkı gerçek mutluluğu ancak sosyalist toplumda tadacaktır. Emperyalist dünya

sistemi içinde bağımlı ve yarı-feodal ilişkileri halen barındıran bir ülkede sosyalist kuruluşun değil, ancak sosyalist kuruluş aşamasına geçişin koşullarının yaratılması söz konusudur. O ülkeyi sosyalist devrimin eşiğine ulaştırabilmek için, ilk önce emperyalizmi kapı dışarı etmek ve emperyalizmin işbirlikçisi ve müttefiki asalak sınıfları etkisiz hale getirmek gerekir. Atılacak ilk devrimci adım, ülkeyi bağımsız ve demokratik bir ülke durumuna yükseltmektir. Bunu başaracak olan devrim **'Milli Demokratik Devrim'**dir.

Bu devrim milli devrimdir, çünkü çözüme bağladığı çelişki Türkiye toplumunun tüm ulusal güçleri ile emperyalizm arasındaki çelişkidir. Ve bu devrim milli bağımsızlığı iktisadi ve bütün alanlarda gerçekleştirmek için işbirlikçi kapitalistler sınıfının elindeki kaleleri millileştirir. Bu devrim milli devrimdir, çünkü sınıf çıkarı, köylülüğün ulusun bireyleri, özgür ve eşit vatandaşlar topluluğu durumuna gelmesini önlemekte olan, yani uluslaşmaya karşı olan feodal mütegalibenin, sömürü ve tahakküm olanaklarını köklü demokratik dönüşümlerle ortadan kaldıracaktır. Feodal ve kozmopolit kültürü alt edip, ulusal devrimci kültürü egemen kılacaktır. Feodal bölünmeyi önleyip ülkenin toprak birliğini ve iktisadi yaşantı birliğini gerçekleştirecektir.

Bu devrim demokratiktir, çünkü toplumun ileri atılımı önünde engel olan, gericiliğin durmadan üreten feodalizm batağını kurutacaktır. Feodal ilişkilere son verecek köylülüğün demokratik hak ve özgürlüklerini gerçekleştirecektir. Dil, Irk, Din farkı gözetmeksizin toplumdaki bütün bireylerin eşitliğini demokratik hak ve özgürlüğünü sağlayacaktır. Emperyalizmin özellikle Kürt halkı ile ilgili olarak oynamaya çalıştığı «böl ve yönet» oyununu bozacak; nerede belirirse belirsin, gerçek yurtseverliğin karşıtı olan şoven eğilimleri etkisiz kılacak, bütün çağdışı uygulamaları (asimilasyon vb.) tasviye edecektir. Her bakımdan eşit ve özgür Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları topluluğuna yükseltilen Türkiye emekçi halkının bütün kesimlerinin kardeşlik, birlik ve dayanışmasını perçinleyecektir. Emperyalizmin ve onun hizmetindeki güçlerin anti-demokratik düzeni yerine, bütün millî sınıf ve zümrelerin, örgütlü olarak, katılacağı ve toplumun kaderinin tayininde rol oynayacağı gerçektir. demokratik düzeni kuracaktır.

P R O G R A M

Bu görüşten hareket eden **TÜRKİYE EMEKÇİ PARTİSİ** 1919'dan bu yana sosyalizmin bill-

mini eylem kılavuzu edinen sosyalist hareketimizin mirascısı ve sürdürücüsü sıfatıyla, Anayasanın sağladığı demokratik hak ve özgürlükleri son katresine kadar kullanarak ve bütün olanakları seferber ederek, aşağıdaki asgari programı gerçekleştirmek için mücadele edecektir.

— A —

GERÇEK DEMOKRASİ

1) Anayasa'nın demokratik özü ile çelişen, işbirlikçi kapitalistler sınıfının ve kırsal bölgeler mütegalibesinin iktisadi, siyasi ve toplumsal hayatımızın bütün alanlarında sömür ve tahakkümüne son verilmesi. Emperyalizmle çelişen bütün devrimci sınıf ve zümrelerin yer alacakları ve ağırlıklarını duyuracakları gerçektir. demokratik bir düzenin kurulması.

Ulusun egemenliğini, siyasi demokrasiyi emreden Anayasa'nın emekçi halk açısından, millî demokratik anlayışla yorumlanması ve uygulanmasıyla, devlet organlarında bütün ulusal sınıf ve zümrelerin güçleri oranında temsilinin sağlanması.

2) Küçük burjuva radikalizminin damgasını

taşıyan ve genel çizgileriyle demokratik olmakla birlikte, gene de işbirlikçi sermaye ve feodal mütegalibeye taviz niteliğinde bazı gerici hükümler taşıyan ve hele 12 Mart 1971 darbesinden sonra faşist güçlerin isteklerine uygun biçimde değiştirilmiş olan Cumhuriyet Anayasası'nın milli demokratik anlayışla incelenmesi. Milli Demokratik Devrimin zorunlu kıldığı reformları millileştirmeleri ve genel tedbirleri engelleyen bütün hükümlerin Anayasadan çıkarılması. Anayasa'nın tümüyle, Milli Demokratik Devrimin pürüzsüz hukuki dayanağı durumuna getirilmesi.

3) Türkiye halkının egemenliğini engelsiz gerçekleştirebilmesi için Milli Demokratik Devrimin başlıca görevlerinin yerine getirilmesiyle gerçekten demokratik şartların yaratılması. Bu uğurda çok yönlü mücadeleye paralel olarak anti-demokratik hükümler taşıyan Siyasi Partiler Kanunu'nun, Seçim Kanunu'nun değiştirilmesi, Emekçi halkın serbestçe örgütlenmesinin hukuki ve diğer bütün engellerin, tüm anti-demokratik kanunların kaldırılması; şehir ve köy emekçilerinin kendi siyasi, mesleki ve diğer örgütleri içinde birleşmelerini sağlayacak halk egemenliğinin hukuki dayanağı niteliğinde demokratik kanunların kabulü ve uygulanması.

Bütün siyasi ve diğer örgütlerin toplumdaki hangi sınıf ya da zümrenin örgütü olduklarını açıkça ifade etme zorunluluğu. Partilerin ve diğer örgütlerin izledikleri siyasi çizgi ile adına hareket edildiği iddia edilen sınıf ya da zümrenin çıkarları arasında bağdaşma bulunması zorunluluğu. Emperyalizmin ve işbirlikçisi gayrimilli sınıf ve zümrelerin ulusal bağımsızlık ve demokrasi ile bağdaşmayan amaçlar güden siyasi ve diğer örgütleri kuramamaları. Seçmenlere seçtikleri temsilcilerini geri çağırma hakkının tanınması. Memurlara siyasi faaliyet hakkının tanınması. Bütün bunların gerçekleşmesiyle varılacak olan demokratik ortamda Türkiye halkını teşkil eden bütün sınıf ve zümrelerin kendi mesleki, siyasi ve diğer örgütleri içinde birleşme olanağına kavuşması ve halkımızın örgütlü olarak gerçek halk egemenliğini gerçekleştirmesi.

— B —

TAM BAĞIMSIZLIK İÇİN

Türkiye'nin siyasi, askeri, kültürel bağımlılık durumuna ve bunların temelinde yatan iktisadi bağımlılığa son vermek ve tam bağımsızlığı gerçekleştirmek amacıyla:

1) ABD ve AET ile Türkiye arasındaki ulusal bağımsızlığa aykırı bütün anlaşmaların feshi, yabancı üslerin kaldırılması. Türkiye'nin emperyalist ülkelerin dünya ölçüsünde kurmuş oldukları sömürü ve tahakkümü sürdürmek ve yoğunlaştırmak, bu sömürü ve tahakküm alanını daha da genişletmek amacıyla kurulmuş bir askeri ittifak olan ve Türkiye'ye gerçek bir savunma sağlamadığı gibi Türkiye'yi iradesi dışında çıkacak bir nükleer savaşta ilk dövülecek hedef durumuna getiren NATO üyeliği ve NATO'yu tamamlayan aynı nitelikte bir ittifak olan CENTO üyeliği durumuna son verilmesi. Bütün yabancı askeri birliklerin ve şahısların, emperyalizmin hizmetinde oldukları açık olan yabancı uzman ve danışmanların Türkiye topraklarından çıkarılması.

2) Türk Ordusunun, kendi komutanlarının komutası altında ikmalini ulusal kaynaklardan sağlayarak, milli bir strateji içinde yurdun savunmasını sağlaması ve bunda her şeyden önce kendi halkının aktif desteğine ve kendi savaş gücüne güvenmesi ve dayanması. Ordu'nun sırf tüketici durumdan çıkartılarak, mümkün olduğu ölçüde, üretime katılmasının sağlanması. Asker-Emekçi kaynaşmasının sağlanması .

3) Emperyalizmin şehirde müttefiki işbirlikçi sermayenin emekçi halkı sömürme, ona tahakküm etme olanaklarının elinden alınması. Yabancı şirketlerin, dış ticaretin (ithalat ve ihracat) bankacılık ve sigortacılığın, (gerçek sanayileşmeyi temsil etmeyen) montaj ve ambalaj sanayiinin, madenlerin, petrolün, halk için hayati önemi olan sanayi işletmelerinin, fiilen yabancıların eline geçmiş toprakların (özellikle sahillerin) millileştirilmesi.

4) Emperyalizmin tarım bölgelerindeki müttefiki mütegalibenin (çiftlik beyleri, feodal ağalar, tefeci- bezirgan ve tarımsal bölgelerde barınabilmekte olan bütün kapitalizm-öncesi unsurların) emekçi halkı sömürme, ona tahakküm etme olanaklarının elinden alınması. Bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinin kaçınılmaz görevi toprak reformunun en köklü biçimde ve en kısa bir süre içinde köy emekçilerinin eliyle gerçekleştirilmesi.

5) Millileştirilmiş bankaların devlet sektörü, milli sanayi ve ticaretin köy ve kasaba üreticisinin hizmetinde işletilmesi Tefeci-bezirgan takımının sömürü olanaklarının bu asalak sınıfın elinden alınması.

TEMEL HAKLAR

1) Anayasa'da yazılı temel hakların (madde 10-34) kesinlikle uygulanması «dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep ayırımı gözetilmeksizin» (Anayasa madde 12) bütün Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının eşitliğinin gerçekten sağlanabilmesi için imtiyaz ve baskıların kaldırılması.

2) Bütün devlet mekanizmasında demokratik bir reformun gerçekleştirilmesi, vatandaş ile devlet arasında mütegalibe aracılığına son verilmesi, polis, jandarma teşkilatının demokratik anlayışla yeniden örgütlendirilmesi. «Kimseye eziyet ve işkence yapılamaz» (madde 14) cümlesi ile ifadesini bulan ve ayaklar altında çiğnenen, Anayasa hükmünün gerçekten uygulanması.

3) Adalet mekanizmasının hızla işlemesinin sağlanması için gerekli tedbirlerin alınması. Adalet hizmetlerinin vatandaşa parasız olarak sağlanması. İnfaz sisteminin insanileştirilmesi.

4) Din işlerinin lâiklik ilkelerine uygun şekilde yeniden örgütlendirilmesi. Birden çok din

ve mezhepi barındıran ülkemizde, diyanet işlerinin bir tek mezhebin hatta bir tek tarikatın kuruluşu gibi hareket etmesinin ve vicdan özgürlüğünü baltalar davranışlarda bulunmasının kesinlikle önlenmesi; herkesin her türlü baskı dışında, ibadette bulunmada ya da bulunmama serbest olması anlamında (Anayasa madde 19) lâiklik ilkesinin tam olarak uygulanması.

İKTİSADİ KALKINMA PLANI HALK DEVLETÇİLİĞİ

Emperyalizmin Türkiye'ye kabul ettirdiği işbölümünün sınırlarını yıkmak, sanayileşmek ve toprak reformunun gereklerini yerine getirmek, genel olarak toplumun üretim düzeyini yükseltmek, milli geliri artırmak, bu gelirin hakkasına dağılımını sağlamak, emekçi halkın refah ve mutluluğunu gerçekleştirmek ve sosyalist kuruluş aşamasının geçişin şartlarını hazırlamak için:

1) Metinde ve uygulamada özel sektörü güçlendirmeyi hedef tutan bir devlet kapitalizmini perçinleyen, emperyalizmin ve işbirlikçilerinin

çıkarlarıyla bağdaşan, genellikle şehir ve köy emekçilerinin özlemlerine karşılık vermeyen mevcut beş yıllık iktisadi kalkınma planının yürürlükten kaldırılması; ağır sanayide, üretim araçları üretimine öncelik veren ve böylelikle emekçi halkın refahını uzun vadede güvenlik altına alan, ürünlerin herkese üretimine göre dağıtımını sağlamayı hedef tutan, bölgesel farklara (özellikle Doğu Anadolu ile ülkenin batısı arasındaki farka) son verecek vatandaşlar arasında eşitsizliği belgeleyen «mahrumiyet bölgelerini» ortadan kaldıran Milli Demokratik Devrimin hedeflerine uygun bir iktisadi kalkınma planının hazırlanması. İşçi ve köylü temsilcilerinin planın hazırlanmasına aktif olarak katılmalarının sağlanması. Plan'ın uygulamasında yetkili devlet organıyla birlikte işçi ve köylü kuruluşlarının da görev almaları. Bütün devlet ve özel işletmelerin ve kurumların denetim altına alınarak plana uygun şekilde faaliyette bulunmalarının sağlanması.

2) Devlet sektöründeki işletme ve kurumların özel teşebbüscü, gerici iktidarların elinde devlet kapitalizmi kurumların durumuna düşürülmesi haline son verilmesi. Bu işletme ve kurumların halk devletçiliği anlayışıyla emekçi halkın yararına yönetilmelerinin sağlanması. Devletçi-

liğinin «devletin **henüz kucaklamadığı**» üretim ve ticaret alanlarının özel şahıslara açık olması şeklinde anlaşılması ve bu anlayışla, devlet sektörünün alanını gittikçe genişleten bir karma ekonomi politikasının uygulanması. Böyle bir halk devletçiliği politikası gereği, halkın genel ihtiyaçlarının karşılayan bütün sanayi, madencilik, yapı ve **ticaret** alanlarının millileştirilmesi.

3) Millileştirilen dış ticaretin, yabancı şirketlerin, montaj ve ambalaj sanayiinin büyük iktisadi işletme ve kurumların, bankacılık ve sigortacılığın, madenler ve petrolün yol ve baraj inşaatının, fiilen yabancıların eline geçmiş olan toprakların iktisadi kalkınma planının hedeflerine uygun şekilde yönetilmesi. Plan gereğince bütün bu alanlarda ve açılacak olan yeni fabrika ve işletmelerde, küçük sanayiide ve tarımda çalışma seferberliğinin gerçekleştirilmesi, herkeşe çalışma olanağının sağlanması, işgücü ihracına son verilecek en büyük değer olan Türkiye işçisinin emeğinin kendi ülkesinin iktisadi kalkınmasına harcanacağı şartların yaratılması.

4) Millileştirilen dış ticarete, ithalatın, üretim aracı imal eden makinaların ithaline, genel olarak gerçek sanayileşmenin ve halkın mübrem ihtiyaçlarının zorunlu kıldığı maddelerin ithaline inhisar ettirilmesi. İthalatın hiç bir sınırlamaya

boyun eğilmeden gerekli malları en uygun şartlarla teklif eden ülkelerden yapılması. İhraç olunan ürünlerimizin ülke içinde işlendikten sonra ve değerlendirildikten sonra ihracı, Türkiye'nin yurtdışındaki ticari itibarını zedeleyecek olan davranışların (kötü mal teslimi, döviz kaçakçılığı vb.) kesin olarak önlenmesi. Gerçek sanayileşmenin sağlayacağı üretim düzeyinin yükselmesi şartlarında bu doğrultuda dış ticaret politikasıyla dış ticaret açığının kapatılması.

5) Millileştirilen yabancı şirketlerin, montaj ve ambalaj sanayiinin hileli ithalat durumundan çıkarılıp, döviz tasarrufu sağlayan gerçek ulusal sanayiye dönüştürülmesi, rasyonel üretim şartlarının yaratılması için özel bir planın uygulanması.

6) Kredi olanaklarının iktisadi kalkınma planının ihtiyaçlarına karşılık verecek şekilde kullanılması. Millileştirilen bankacılığın halk devletçiliği finansmanını ana görev saymakla birlikte, millileştirilmelerin kapsamına girmeyen özel şahıslara ait sanayi işletmelerinin kredi ve hammadde ihtiyaçlarının karşılanması.

7) Millileştirilen madenler ve petrol alanında, bu toprakaltı zenginliklerinin azami ölçüde yurt içinde işlenip değerlendirilmeleri ve ma-

mul olarak yurt içinde tüketimi ya da ihracı amacını güden bir planın uygulanması. Bu alanda sermaye ve emek israfının önlenmesi, rasyonel üretim şartlarının gerçekleştirilmesi.

8) İç ve dış turizm yönetim ve denetiminin devlet tarafından düzenlenmesi. Deniz ve nehir kıyı topraklarının kamulaştırılması, milli parklar alanının genişletilmesi. Yerli-yabancı-özel turizm şirketlerinin faaliyetlerinin sınırlandırılması ve denetimi. Turizmden ülkeye azami gelir sağlanması.

9) Bütün ilgili tarafların katılacağı bir uluslararası konferansta Türkiye'nin dış borçları meselesinin ele alınarak çözüme bağlanması. Varılacak olan tasfiye anlaşmasını genellikle borcu veren ülkelerin emperyalist ülkeler olduğu ve bunların da emperyalizmin sömürü mekanizmasının işletilmesiyle ve verdiklerinden kat kat üstün toplamlar tutan kârları Türkiye'den sistimli olarak sızdırdıkları, bu bakımdan esasta mağdur durumunda olanın Türkiye halkı olduğu ve zaten «dış yardım»ın Türkiye halkına değil, o halkı sömüren ve ezen bir avuç işbirlikçi azınlığa yapıldığını ve «dış yardım»ın kullanılış tarzının gözönünde tutan bir anlaşma olması için yoğun ve çok yönlü mücadele.

Güdülecek olan iktisadi kalkınma politika-

sında geri bırakılmış bir ülkenin ancak, başta kendi halkının yaratıcı gücü olmak üzere, bütün ulusal kaynaklarını seferber ederek kalkınmasının mümkün olduğu ve tarihin geri bir ülkenin «dış yardım» ile kalkındığını kaydetmediği gerçeğinden hareket edilmesi. Dış kredilerden ancak çok elverişli şartlarda ve zorunluluk durumunda yararlanılması.

10) Türkiye'nin, Avrupa'nın gelişmiş kapitalist ülkelerinin yararına sanayileşmeleri kösteklenen Türkiye gibi geri bırakılmış ülkelerin zararına işleyen bir uluslararası kurum olan Avrupa Ekonomik Topluluğu (Ortak Pazar) adaylığı durumuna son verilmesi. Ulusal sanayi korunması için himayeci bir gümrük politikasının uygulanması.

11) Küçük esnaf ve zanaatçıların korunması. Bunların üretim ve satış kooperatifleri içinde birleşmelerinin teşviki. Yetenekli çırak ve kalfalara meslek okullarında eğitim olanağının sağlanması.

Genel olarak halk devletçiliğinin sağlayacağı gerçek sanayileşmeye ve üretim düzeyinin yükselmesi ile Milli Demokratik Devrimin iktisadi alandaki görevlerinin yerine getirilmesiyle Türkiye'nin tam bağımsızlığının gerçekleştirilmesi.

— E —

İŞÇİNİN MÜCADELE GÜCÜNÜ YÜKSELTMEK

Türkiye'nin bugünkü düzenini milyonlarca şehir ve köy emekçisini kaçınılmaz olarak, açık ya da gizli işsizliğe mahkûm ettiği; bu sömürü düzeninin çalışabilen ve çalışmaya azimli insanı çalışmama durumu ve bu durumdan doğan yoksulluk ve açlığa sürüklediği; bu düzen durdukça, Anayasa'da yazılı çalışma hakkının (madde 42) gerçekleşmesinin imkansız olduğu; bu hakkın ancak halk devletçiliği şartlarında sosyalizm doğrultusunda belli mesafenin aşılmasıyla uygulanabileceği gerçeğini göz önünde tutan Parti, işçi sınıfının kısa vadede korunması ve mücadele gücünün yükseltilmesi için aşağıdaki taleplerin ülke ölçüsünde gerçekleştirilmesi uğruna mücadele edecektir.

1) İşçilerin «insanlık haysiyetine yaraşır bir yaşayış düzeyine» ulaşmalarını (Anayasa madde 41) sağlayacak bir asgari ücretin ve ücret bareminin uygulanması. «Kimsenin yaşına, gücüne, cinsiyetine uygun olmayan bir işte çalıştırılmaması» (Anayasa madde 43) «her çalışanın dinlenme hakkına sahip» olması (Anayasa

madde 44), sekiz saatlik işgünü, beş günlük iş haftası, 48 saatlik ücretli hafta ve bayram tatili, 30 günlük ücretli yıllık izin, yıpratıcı üretim alanlarında bundan daha kısa bir işgünü ve iş haftası), zorunlu olduğu hallerde fazla mesai için asgari yüzde elli fazla ücret ödenmesi. Eşit işe eşit ücret, genel olarak kadın işçilerin korunması (gebelik izni, kreş, vb.) bütün şehir ve köy emekçileri için sosyal güvenlik, özellikle yıpratıcı iş kollarında (maden işçiliği vb.) erken emeklilik, fabrikalarda ve atelyelerde çalışma sağlığı şartları ve üretimin denetimi için işçilerin katılacağı komitelerin kurulması.

2) Anti-demokratik düzen şartlarında işçi sınıfına iradesi dışında egemen sınıflar tarafından kabul ettirilmiş (anti-demokratik düzenin ayrılmaz bir parçası olan) sarı sendikacılığa karşı en çetin savaş. İş kanunundaki tüm anti-demokratik maddelerin kaldırılması. İş güvenliği, Referandum hakkı. Tüm oylamalarda gizli oya açık sayım ilkesinin uygulanması. Türkiye işçileri kendi meslek örgütleri içinde serbestçe birleşebilmeleri ve mücadelelerini örgüt olarak yürütebilmeleri gerekli atılımları yapılması şartlarının yaratılması, Sendika ödentisinin patron tarafından tahsili usulünün kaldırılması. İşçi mahkemelerinde işçi üye. Toplu sözleşme grev hak-

kını kısıtlayan bütün engellerin kaldırılması, ve dayanışma grevi hakkının bütün emekçilere tanınması.

3) Uygulanmayan «sağlık hakkı»nın (Anayasa madde 49) uygulanması, bu amaçla mevcut hastahane ve sağlık kurumlarının ıslahı, ihtiyacı karşılayacak şekilde yenilerinin açılması; tıbbın sosyalleştirilmesi. Bütün vatandaşlara parasız tıbbi bakım.

4) Emekçi ve dargelirli ailelerin sağlık şartlarına uygun konutlarda yaşamlarını sağlamak amacını güden planlı bir konut politikası; (kısa süreli tedbir olarak) gecekondularla ilgili yasaların emekçi halk yararına değiştirilmesi, lüks inşaatın yasaklanması. Konut kiralalarının ücretler ve maaşlara uygun seviyede tutulması. Kiraların denetim altına alınması. Kiracılar arasında dayanışmayı sağlayacak örgütlenme.

— F —

TOPRAK REFORMU

Kırlık bölgelerde büyük toprak mülkiyetine ve ilkel tarıma dayanan feodal mütegalibe sömürü ve tahakkümüne son vererek bu son derece önemli gericilik bataklığını kurutmak, köylü-

lüğü demokratik haklara sahip özgür ve eşit vatandaşlar topluluğu durumuna yükseltmek, tarımsal üretim düzeyini yükseltmek, sanayileşmenin ihtiyaçlarının karşılanmasını sağlamak, hem şehirde, hem de köyde sosyalist kuruluşun şartlarını hazırlamak köylülüğe insanca ve uygar bir yaşantı sağlamak için:

1) Toprak ve tarım reformunun en köklü ve en hızlı biçimde gerçekleştirilmesi. Bu reformun, bir toprak reformu bakanlığının planlama ve yönetimi altında köylü toprak reformu komitelerinin de aktif olarak katılımıyla demokratik tarzda gerçekleştirilmesi.

Toprağın, büyük toprak sahiplerinden alınıp «topraksız olan veya yeteri kadar toprağı bulunmayan çiftçiye toprak sağlamak amacıyla» (Anayasa madde 37) bu köy emekçilerine parasız olarak verilmesi. Topraklandırılan köylüye tarım araçlarının sağlanması yolunda her türlü kolaylığın sağlanması (Anayasa madde 37).

Köylüye dağıtılacak olan toprak alanı ve büyük toprak sahibine kamulaştırma dışında tutularak bırakılacak olan toprak alanı, toprağın verimliliğine göre, coğrafya - ulaştırma vb. bakımlardan durumlarına göre, uzmanların takviye ettiği köylü toprak reformu komitelerince, çiftçi

ailelerinin geçimi ve tarım işletmesinin verimliliği gözönünde tutularak saptanması. Ormanların ve otlakların milli mülk ya da köylerin kolektif mülkü olarak, genellikle toprak reformunun kapsamı dışında tutulması.

2) Hiç bir sebeble toprak reformunun geciktirilmemesi. Toprak reformunda, henüz kadastro yapılmamış yerlerde, geçici olarak, geleneksel yollarla tarla sınırlarının tespiti. Bütün ülke düzeyinde kadastro işlerini en modern ve seri metotlarla en kısa zamanda tamamlanması.

3) Toprağın yeniden zengin çiftçilerin elinde toplanmasını ve öte yandan da tarım işletmelerinin verimli olmaktan çıkacak şekilde bölünmelere uğramasını önlemek için gerekli tedbirlerin alınması.

4) Toprak reformunun, devleti mali yükler altına sokmayacak ve feodal mütegalibeye iktisadi güç kazandırmayacak şekilde, kapitalizm öncesi ilişkilere son verme anlamında gerçek demokrasiyi kurmak amacıyla uygulanması.

5) Toprak reformuna paralel olarak küçük tarım üreticisinin üretim düzeyinin yükseltilmesi, ürününün değerlendirilmesi küçük ve orta köylü işletmelerinin kredi ihtiyaçlarının karşılanması. Büyük toprak mülkiyetinden doğan sö-

mürü ile birlikte tefeci-bezirgan sömürsünün önlenmesi .

6) Gerekli bölgelere devlet traktör ve tarım makinaları istasyonlarının kurulması, gübre dağıtım merkezlerinin kurulması. Köylünün uygun şartlarla bunlardan yararlanmasının sağlanması.

7) Küçük ve orta köylülerin ürünlerinin değerlendirilmesinde ve pazarlanmasında kooperatifçiliğin teşviki ve desteklenmesi.

8) Büyük kapitalist tarım işletmelerinin genel kural olarak, toprak dağıtımına tabi tutulmaması; bunlarda ve uygun görülecek başka topraklarda, en bilinçli köy emekçilerinin (kollektivizasyon öncülerinin) gönüllü olarak katılacakları örnek tarım kooperatiflerinin kurulması, Tarımda kollektivizasyonun üstünlüklerinin: kollektivizasyonla, kaçınılmaz olarak kapitalist ilişkileri doğuran küçük mülkiyete son verileceği tarım emekçisinin dağınıklaktan kurtulacağı, daha yüksek bir üretim düzeyinde köylüye refah ve uygar bir yaşantı sağlanacağı, böylelikle şehir ve köy arasındaki uçurumun geniş ölçüde doldurulacağı gerçeğinin köylülere (kollektif çiftliklerin örnekleri de gösterilerek) sabırla anlatılması. Köylünün bilinçlenerek, gönül rızasıyla, kollektif çiftliklerde birleşmesinin sağlanması.

9) Kollektivizasyon konusunda köy emekçisinin hiç bir şekilde zorlanmaması.

9) Tarım ürünlerini satın alan devlet kurumlarının sayısının arttırılması, bu kurumların kapasitesinin genişletilmesi, aracının tasfiyesi ile kurumların üretici lehine çalışmasının sağlanması.

10) Orman bölgelerinin millileştirilmesi. Toprak reformuna ve sanayileşmeye paralel olarak orman köylerinin orman bölgeleri dışına iskanı için uzun vadeli bir planın uygulanması.

Çağdaş devlet orman işletmeciliğinin geliştirilmesi. Tarıma elverişli toprağın kıt bulunduğu ormanlık bölgelerdeki köylülere, köylülerin geçimini sağlayacak ormanlık alanların köyün ortak mülkiyeti olarak verilmesi. Buralarda rasyonel bir orman işletmeciliğinin düzenlenmesi.

11) Erozyona karşı mücadele, şehirler ve köyler halkının katılımıyla en geniş bir ağaçlandırma kampanyasının açılması.

12) Toprak reformuna paralel olarak hayvancılıkta feodal ilişkilere son verilmesi. Otlakların tahripten kurtarılması ve islahı. Çağdaş entansif hayvancılığa geçiş şartlarının yaratılması. Bu amaçla devlet tarım işletmelerinin, haraların, inekhanelerin örnek devlet işletmeleri duru-

muna getirilmesi, kooperatifçiliğin teşviki. En bilinçli emekçilerin gönüllü katılmasıyla kollektif hayvancılık işletmelerinin kurulması. Hayvan neslinin islahı için devlet hayvan islah merkezlerinin geliştirilmesi. Hayvan hastalıklarına karşı devletin ve köy emekçilerinin ortak mücadelesi.

Genel olarak tarımda, hayvancılık ve ormancılıkta Millî Demokratik Devrimin görevlerinin yerine getirilmesi ve Türkiye'de feodal ilişkilere son verilmesiyle gerçek demokrasinin gerçekleştirilmesi.

— G —

VERGİ ADALETİ

1) Vergi sistemini demokratlaştırmak amacıyla zengin ile yoksul arasında bir ayırım gözetmeyen, adalete aykırı vasıtalı vergilerin asgariye indirilmesi ve zamanla kaldırılması. Zenginin çok, yoksulun az vergi ödeyebileceği, ya da hiç ödemeyeceği, istisnasız bütün gelirleri kapsayan dik skalalı bir gelir vergisinin devlet hazinesinin başlıca kaynağı (zamanla tek gelir kaynağı) olmasının sağlanması.

2) Vergileme dışında tutulacak olan asgari gelirlerin mükellefin ve ailesinin geçimini sağlayacak bir gelir düzeyinde toplanması.

3) Vergi adaletine en aykırı bir uygulama olan enflasyona karşı kesin tedbirlerin alınması.

4) Enflasyona karşı tedbir olarak, zorunluluk durumunda ve bir defaya mahsus olmak üzere özellikle spekülasyon ve vurgun yollarından elde edilen servetleri hedef tutan bir servet vergisinin uygulanması.

Genel olarak yoksulları ezen ve zengini kayıran adalete aykırı bugünkü vergi sisteminin yerine Demokratik Devrimin amaçlarına hizmet edecek olan adil bir vergi sisteminin konması ve uygulanması.

— H —

ULUSAL DEVRİMCİ KÜLTÜR İÇİN

1) Düşünce, bilim ve sanat özgürlüğünün ulusal devrimci kültürü egemen kılmak amacıyla

uygulanması. Gerici, faşist ve kozmopolit ideoloji ve kültüre karşı amansızca mücadele. Gerçek «bilim ve sanatı serbestçe öğrenme ve öğretme, açıklama, yayma, ve araştırma hakkının» (Anayasa madde 21) gerçekten uygulanması.

Eğitimin, bir azınlığın imtiyazı olmaktan çıkarılması. Yerli, yabancı, özel, yüksek, ilk, orta okulların, liseler ve yüksek okulların millileştirilmesi. Bütün vatandaşlara bedava eğitim. Okul çağındaki çocuklar için sekiz yıllık parasız zorunlu eğitim.

Eğitimin, ülkenin planlı kalkınmasının ihtiyaçlarına uygun bir biçimde örgütlenmesi. Aydın ile emekçinin kaynaşmasının sağlanması. Fabrikada, tarlada, laboratuvarında vb. çalışarak öğrenme ilkesinin uygulanması.

2) Anadil Türkçe olmayan okul çağındaki T.C. vatandaşlarına Milli Eğitim Bakanlığı yönetiminde anadil ve kültür eğitiminin sağlanması (Anayasa Madd: 12. Dini kuruluşlar olan cemaatler tarafından yönetilen azınlık okullarının laiklik ilkesine uygun olarak Milli Eğitim Bakanlığı yönetimi altına alınması.

3) Bilim, sanat adamlarına kendi aralarında yaratıcı çalışmalarda bulunma olanağının sağlanması. Emperyalist sömürünün acı tezahürlerin-

den biri olan Türkiye'nin kendi yetiştirdiği bilim adamlarının emperyalist ülkeye götürülüp emperyalizmin çıkarına çalıştırılmaları durumuna son verilmesi.

4) Eğitim, sanat ve edebiyatın, bunların yayıcısı olan yayın radyo ve televizyon'un yurtseverlik bilincini, ilerici düşünceyi ve emperyalizm karşı sosyalizm uğruna savaşan dünya halklarıyla dayanışma ruhunu aşılama görevini yerine getirmesinin sağlanması. Devrimci tiyatronun gelişme ve yığınlara ulaşma olanaklarının sağlanması. Sinemanın bugünkü zehir saçıcılığı durumundan kurtararak ulusal, devrimci niteliğe kavuşturulması için bütün olanakların harekete geçirilmesi.

5) Köy Enstitülerinin, bugünün ihtiyaçlarına karşılık verebilecek biçimde yeniden kurulması. Açık ya da gizli bütün irtica yuvalarının temizlenmesi. Halkın ihtiyacına karşılık verecek din adamı yetiştirmek amacıyla din okullarının yeniden ilerici bir anlayışla örgütlenmesi.

6) Bütün vatandaşların spor ve beden eğitimine aktif olarak katılmalarının sağlanması. Profesyonelliğin kaldırılması.

7) Basının bütün olanakları elinde tutan işbirlikçi kapitalistlerin ve mütegalibenin propa-

ganda silahı olması ve yığınların batıl inançlarını kamçılması, onları bilinçsizliğe sürüklemesi durumuna son verilmesi. Gerçek basın hürriyetinin sağlanması. Basın ilan ve reklam dağıtımının millileştirilmesi. Büyük kapitalistlerin ilan ve reklam dağıtımı yoluyla basını denetim altına alabilmeleri durumuna son verilmesi. Genel olarak işbirlikçi sınıfların, bütün olanaklarını seferber ederek egemen kılma çabasında oldukları emperyalist kozmopolit ve yarı-feodal kültürü yenilgiye uğratarak, devrimci güçlerin ulusal devrimci kültürünün egemen durumuna getirilmesi.

I

DIŞ POLİTİKA

1) Türkiye'nin dış politikasında milli ve demokratik iç politikasına uygun olarak, tarihte ilk defa emperyalizmi bir milli kurtuluş savaşında yarı-ülkeye yaraşır şekilde dünyanın neresinde olursa olsun emperyalist saldırıların karşısına dikilmesi. Milli bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm uğruna savaşan halkların safında yerini alması.

Hem Orta-Doğu, hem Balkan ülkesi olan Türkiye'nin emperyalizmin bu topraklardan kovulması ve halkların milli kurtuluşunun gerçekleş-

mesi amacıyla, iki bölgedeki devrimci hareketlerle sıkı bağlar kurması.

2) Dış politikanın anti-emperyalist yönelimini korumak şartıyla bütün dünya ülkeleriyle, eşitlik, karşılıklı saygı, ve dostluk ilkeleri içinde, tarafların ulusal çıkarlarına uygun diplomatik, ticari ve diğer ilişkilerin gerçekleştirilmesi.

3) Kıbrıs meselesinde, Kıbrıs'lı Türklerin ve Rumların olduğu gibi Türkiye ve Yunanistan halklarının da gerçek çıkarlarına uygun düşen, emperyalist üslerden arınmış, bağımsız, Demokratik Kıbrıs Cumhuriyetinin gerçekleşmesi uğruna mücadele.

Bu programını gerçekleştirme yolunda mücadele ederken Emekçi Partisi kurulu sömürü düzenine her türlü ulusal ve demokratik nitelikte muhalefeti olumlu karşılar ve kendisi Türkiye işçi sınıfının ve yoksul köylünün gerçek siyasi örgütü olarak, orta köylülüğün, küçük burjuvazinin ve yurtsever aydınların temsilcisi demokratik partileri, örgütleri, çevreleri, grup akım ya da kişileri karşılıklı saygı ve devrimci güçbirliği zihniyeti içinde bir anti-emperyalist ve anti-feodal yurtsever cephe saflarında birleşmeye çağırır.